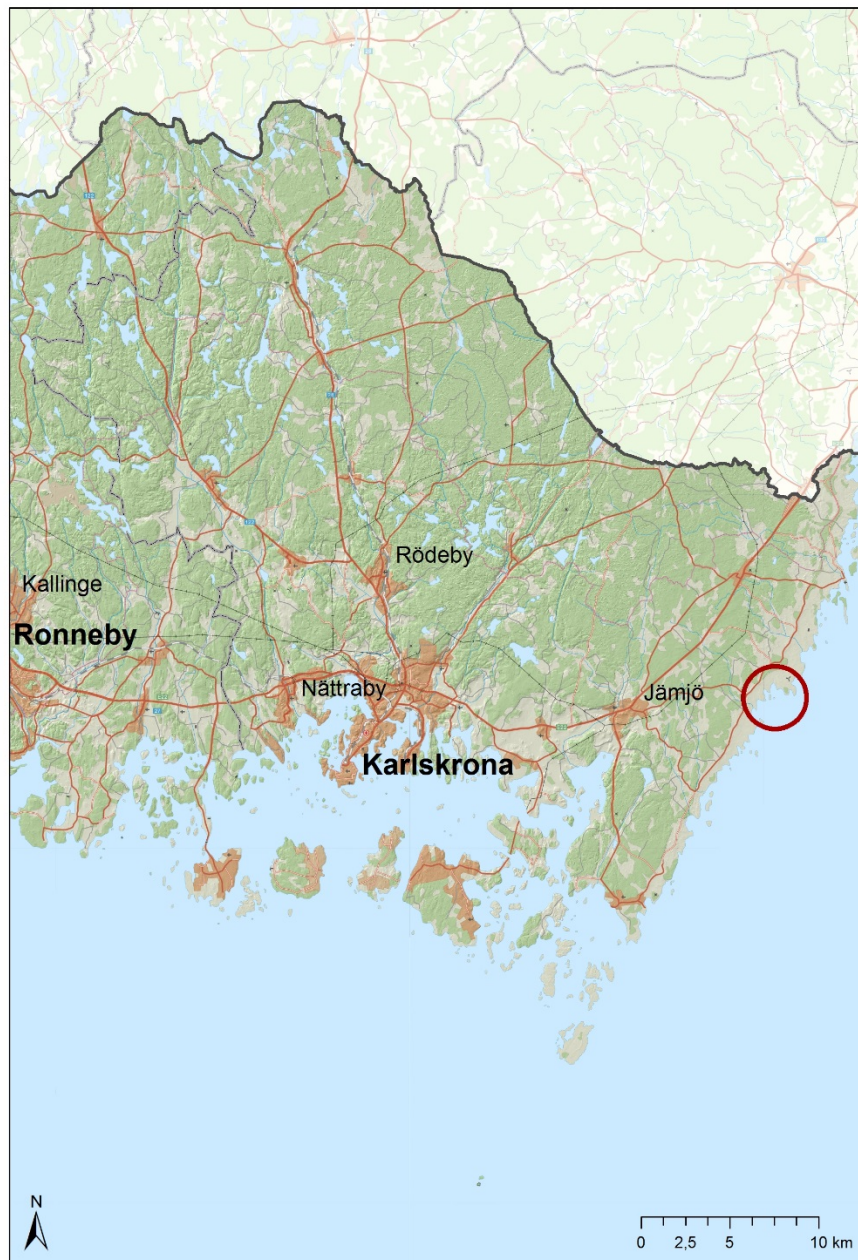




LÄNSSTYRELSEN  
BLEKINGE LÄN

## Bevarandeplan för Natura 2000-område

*SE0410113 Isaks kläpp*



## **Natura 2000**

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

## **Bevarandeplaner**

För varje Natura 2000- område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

## **Tillståndsplikt och samråd**

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

## **Kartor**

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN  
BLEKINGE LÄN**

Åke Widgren

**Bevarandeplan för Natura 2000-området****SE0410113 Isaks kläpp**

Kommun: Karlskrona

Områdets totala areal: 124,7 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-11-25

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Privat

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 1998-01-01, SCI: 2005-01-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut  
M2010/4648/Nm**Naturtyper och arter som ska bevaras i området:**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

1160 - Stora vikar och sund

1620 - Skär och små öar i Östersjön

1630 - Strandängar vid Östersjön

1365 - Knubbsäl, *Phoca vitulina***Bevarandesyfte**

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Isaks kläpp bidrar till uppfyllandet av miljömålen Hav i balans samt levande kust och skärgård, Ett rikt odlingslandskap och Ett rikt växt- och djurliv.

De prioriterade bevarandevärdena är förekomsten av knubbsäl, samt naturtyperna stora vikar och sund, och skär och små öar. Området är djurskyddsområde för knubbsäl och överlappas av Natura 2000-området Abramsäng (SE0410051) som omfattas av fågeldirektivet. De grunda marina miljöerna är viktiga för rekrytering av fisk såsom gädda och abborre. Det är av särskilt stor vikt att områdets förutsättningar för rekryteringen av

dessa fiskarter bibehålls, med tanke på att området är påverkat av rekryteringsstörningar för just gädda och abborre på Blekinges östkust och norrut.

### Beskrivning av området

Natura 2000-området utgörs av ett stort vattenområde längs med ostkusten vid Abramsäng. Det omfattar också öarna Lammkläppen, Isaks kläpp, Älsör och Sjalör som är låga gräs- och örtbevuxna moränöar. Landområdet som gränsar till Natura 2000-området i väster utgörs av vidsträckt strandnära betesmarker. Betesdjuren går även ut till ön Lammkläppen och betar. Ön är helt träd- och buskfri och har till övervägande del en strandängsvegetation, med arter som gåsört, krypven, strandkrypa och gulkämpar.

Viken vid Isaks kläpp utgör uppehållsplats och yngelplats för en betydande del av knobbsälsbeståndet i Östersjön. Abramsäng är en av tre platser som Kalmarsundspopulationen av knobbsäl håller till på. De övriga två platserna är Värnanäs och Eckelsudde i Kalmar län. Det marina grundområdet skapar en mångfald av livsmiljöer för fisk, kräftdjur, bottenlevande organismer och musslor. De välhävdade stränderna är mycket viktiga för fågellivet.

Havsmiljöförordningen omfattar allt havsvatten, och ett system för att bedöma miljöstatus är under utveckling. Den inledande bedömningen (2012) indikerar att god miljöstatus inte uppnås i Östersjön. Vattenförvaltningsförordningen omfattar kustvatten (ut till en nautisk mil utanför baslinjen) och den ekologiska statusen i området är bedömd som måttlig på grund av övergödning och miljögifter (2013).

### Vad kan påverka negativt

Ängs- och betesmarker:

- Minskad eller utebliven hävd som på sikt leder till igenväxning av strandängen, och en utarmning av den hävdgynnade floran och faunan.
- Tillskottsutfodring av betesdjuren som indirekt ger näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.
- Ökad ansamling av ilandfluten tång eller andra alger vilket leder till övergödning och utarmning av floran i strandängen.

Marina områden:

- Övergödning orsakad av näringsläckage. Effekter av övergödningen kan innebära minskat siktdjup, minskad djuputbredning av makroalger, kvävande algmattor, syrebrist och ändrad artsammansättning.
- Mänsklig påverkan som till exempel byggnation, dumpning, muddring, båttrafik (svall, ljud, ankring, grumling), mineral/sand/sten-utvinning, utsläpp av olja och kemikalier kan också inverka negativt på den marina miljön.
- För stort uttag av fisk och bifångster i fisket kan påverka artsammansättningen och hela ekosystemet.
- Främmande arter, så som svartmunnad smörbult, kan påverka artsammansättningen.
- Marint avfall, inklusive dess nedbrytningsprodukter, kan orsaka skada på ekosystemet.

Knobbsäl:

- Östersjöbeståndet (Kalmarsundsregionen) är mycket sårbart för katastrofhändelser och möjligen finns även en risk för inavel på grund av liten population.
- Överfiske och bottendöd som kan påverka populationsutvecklingen negativt.
- Bifångster i fiskeredskap som innebär att främst ungdjur fastnar.

## Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Skydd för området:

Natura 2000-området utgörs av djurskyddsområde enligt 7 kap 12 § miljöbalken. Inom området är det beträdnads - och jaktförbud fr.o.m. 1 april t.o.m. 30 september.

Samtliga öar samt betydande delar av vattenområdet omfattas av strandskydd enligt 7 kap. 13-18 §§ miljöbalken. Strandskydd gäller generellt 100 meter från strandlinjen (ut i vattnet och inåt land). Länsstyrelsen får i det enskilda fallet besluta att utvidga strandskyddsområdet till högst 300 meter från strandlinjen, om det behövs för att säkerställa något av strandskyddets syften. Inom Isaks kläpp har Länsstyrelsen 2015 beslutat om utökat strandskydd till upp till 300 meter.

Områdets marina vatten skyddas enligt vattendirektivet och havsmiljödirektivet.

Miljökvalitetsnormer för vatten fastställs med stöd av 5 kap miljöbalken, enligt vattenförvaltningsförordningen och Havs- och vattenmyndighetens författningssamling, HVMFS 2013:19 samt HVMFS 2012:18. Normerna ställer krav på vattnets kvalitet. De marina miljöerna är även skyddade genom Sveriges åtaganden inom HELCOM, Baltic Sea Action Plan, aktionsplan för Östersjön.

Miljöersättning för bevarande av betesmarker och slätterängar enligt Miljö- och landsbygdsprogrammet år 2014-2020 finns för två av öarna inom området.

## Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner

**Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:****1160 - Stora vikar och sund**

---

*Areal:* 41,7 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Stora grunda vikar och sund är större havsvikar skyddade från kraftig vågexponering. Botten kan vara mjuk- eller hårbotten, men är ofta mosaikartad med artrika växt- och djursamhällen. Vikarna bör präglas av god vattenkvalitet, naturlig vattenomsättning och variation av bottensediment. Naturtypen är ofta värdefull som reproduktionslokal för fiskarter som till exempel gädda, abborre, mört, löja och sik.

Det grunda vikarna som angränsar mot land i området är skyddade från vågor och vind. Vikarna domineras av mjukbotten och är inte djupare än 2 meter. Typiska arter som blåstång, borstnate, axslinga, hårsärv och natingar bidrar till en gynnsam uppväxtmiljö för fiskyngel.

Bevarandemål

Arealen stora vikar och sund ska vara minst 41,7 hektar. Utbredningen av de typiska arterna borstnate, blåstång och hårsärv ska vara stabil eller öka. Områdets förutsättning som reproduktions- och uppväxtområde för fisk som gädda, abborre och löja ska vara god. Ekosystemet ska vara i balans med förekomst av rovfisk, såsom gädda och abborre.

Vattenkvaliteten ska vara god och den antropogena belastningen i form av fysiska skador av till exempel bebyggelse och bryggor, utsläpp och läckage av övergödande näringsämnen, olja och kemikalier samt onaturlig grumling ska vara försumbar. Ekologisk status enligt vattenförvaltningsförordningen ska vara minst god och får inte försämrats.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott.

## 1620 - Skär och små öar i Östersjön

---

*Areal:* 49,6 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

### Beskrivning

De mindre öarna inom området, Isaks kläpp, Älsör och Sjalör är av naturtypen skär och små öar i Östersjön. Naturtypen utgörs av skär och små öar bestående av urberg eller morän med anslutande undervattensvegetationen. Öarna är i regel trädlösa och utgör viktiga häckningsplatser för fåglar och uppehållsplatser för sälar. I havet kring öarna märks exempelvis grönslick, snärjtång, blåstång, stenhinna, blåmusslor, havstulpaner och mossdjur. Öarna är i regel trädlösa med karg vegetation och utgör viktiga häckningsplatser för fåglar och uppehållsplatser för sälar. I området finns en koloni med knubbsäl som tillhör en isolerad population i Östersjön och som är en typisk art för naturtypen.

### Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 49,6 hektar. Området ska bibehålla förutsättningarna som uppehållsplatser för knubbsäl. Undervattensvegetationen ska präglas av en naturlig zonering och djuputbredning av fastsittande alger och filtrerande djur.

Vattenkvaliteten ska vara god och den antropogena belastningen i form av fysiska skador av till exempel bebyggelse och bryggor, utsläpp och läckage av övergödande näringsämnen, olja och kemikalier samt onaturlig grumling ska vara försumbar. Ekologisk status enligt vattenförvaltningsförordningen ska vara minst god och får inte försämrats.

### Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms som gott, men är inte närmare känt. En inventering av typiska och karaktäristiska arter är önskvärd.



## 1630 - Strandängar vid Östersjön

---

*Areal:* 1,7 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

### Beskrivning

Havsstrandängen på Lammkläppen har bedömts vara av naturtypen strandängar vid Östersjön. Ön är helt träd- och buskfri och har till övervägande del strandängsvegetation, med arter som gåsört, krypven, strandkrypa och gulkämpar. Betesdjuren vadar ut till ön från intilliggande strandbetesmark.

### Bevarandemål

Naturtypens areal ska vara minst 1,7 hektar. Gräsmarken ska vara starkt präglad av hävd. Förekomsten av igenväxningsvegetation ska vara liten. Kärnväxtfloran ska vara artrik och dominerad av hävdgynnade arter som gulkämpar.

### Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms vara gott, men en inventering av typiska och karaktäristiska arter är önskvärd.



## 1365 - Knubbsäl, *Phoca vitulina*

---

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

### Beskrivning

Knubbsälspopulationen i Kalmarsund är genetiskt avvikande från knubbsälarna i Västerhavet, vilket sannolikt beror på att den är en kvarleva av de knubbsälarna som först koloniserade Östersjön. Kalmarsundsbeståndet är uppdelat på tre lokaler: Värnanäs, Eckelsudde och Isaks kläpp. Arten är känd från Isaks kläpp sedan länge. Beståndet har länge varit ökande och uppgår 2016 till mer än 50 djur.

Knubbsälen trivs i kustnära områden där det finns tillgång till större ytor med grunda botten. Födan domineras av fisk som den i huvudsak fångar på vegetationsfria botten. Knubbsälen har betydligt svårare att fånga fisk i vegetation som tång och ålgräs. Vidare måste det i området finnas lämpliga liggplatser (sandrev, skär el. liknande). Knubbsälen är främst beroende av goda liggplatser för pälsbyte (senare delen av juni-september) då ytterhuden måste hålla en hög temperatur.

Honan får sin första kut i genomsnitt vid fem års ålder. Ungen föds normalt under juni månad och dias under 3-4 veckor. I motsats till övriga sälarter föds knubbsälens unge (kut) utan embryonpäl och kan därför simma och dyka strax efter födseln. Efter digivningen lämnar kuten sin mor och får klara sig på egen hand. Honorna börjar äta igen efter att födointaget varit minimalt under huvuddelen av juni. Under samma period parar sig honan. Pälsbytet, en procedur som tar flera veckor i anspråk, sker fr.o.m. senare delen av juli. Från augusti och fram mot november har honorna en intensiv födosöksperiod. Hanarnas könsmognad sker vid 4-6 års ålder, men de är inte fullvuxna förrän vid cirka 10 års ålder. Knubbsälarna parar sig i vattnet och hanarna har ingen möjlighet att hålla sig med harem av den typ som t.ex. gråsälarna kan ha. Under parningstiden (juni-juli) minskar hanarna i vikt. Pälsbytet sker framför allt under de två sista veckorna i augusti. Även hanarna äter upp sig framför allt under hösten. Arten kan förflytta sig långa sträckor, med säkerhet minst sex mil.

### Bevarandemål

Knubbsäl ska ha en stabil (-ökande) population i området. Livsmiljön ska vara ostörd av mänskliga aktiviteter. Tillgången på fisk ska vara god.

### Bevarandetillstånd

Populationstillväxten i Kalmarsund har under senare år uppskattats till 9 % årligen. Bevarandetillståndet vid Isaks kläpp bedöms i nuläget vara gott.

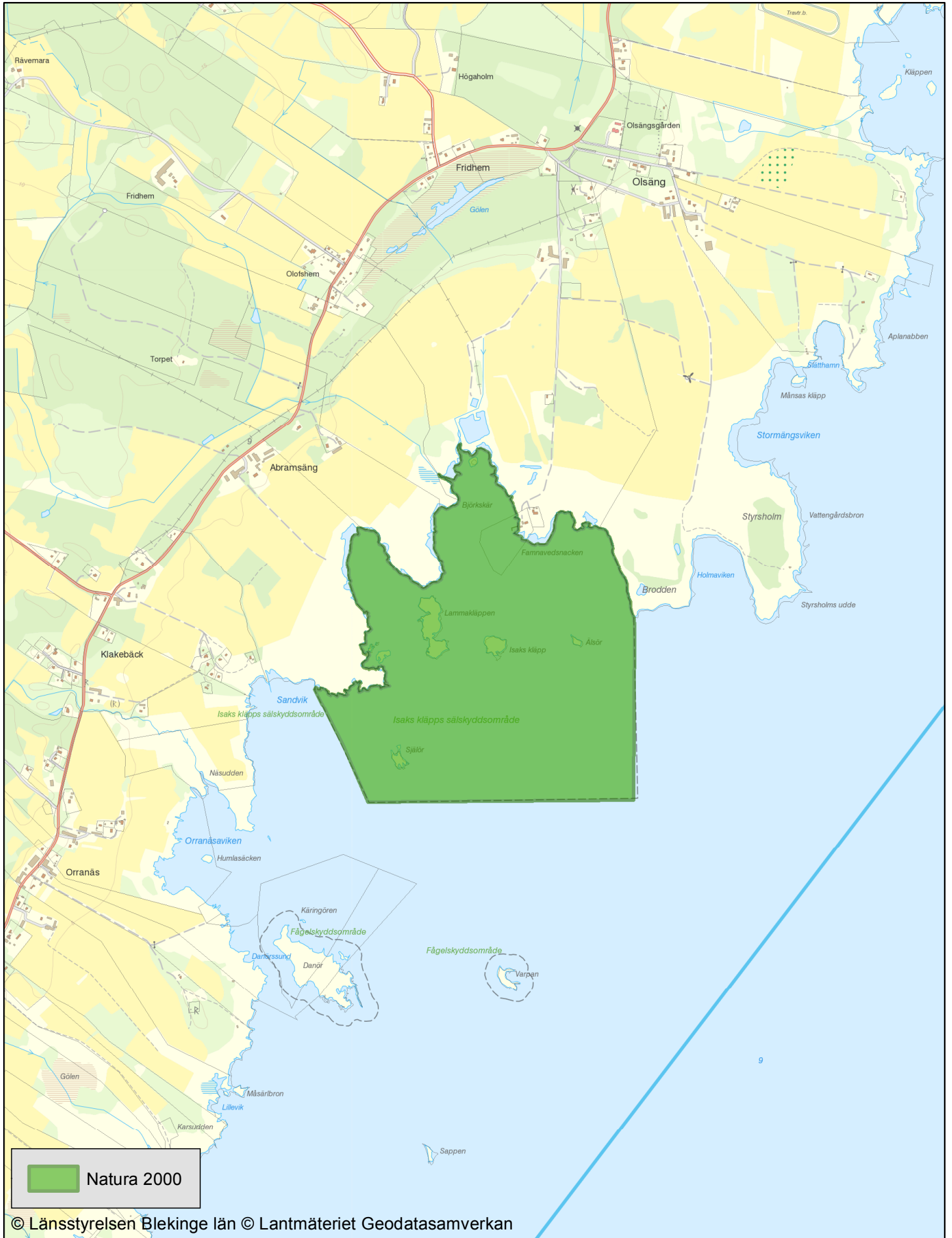
## Dokumentation

- Jordbruksverket. 2004. Ängs- och betesmarksinventering. Tillgänglig: <https://etjanst.sjv.se/tuvaut/site/webapp/tuvaut.html>
- Karlsson, O, Härkönen, T & Bäcklin, B-M. 2007. Naturhistoriska riksmuseet. Gifter i havsmiljön. Havet 2007: 84-89. <http://www.havet.nu/dokument/Havet2007-salar.pdf>.
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 1985. Föreskrifter med förbud till skydd för djurlivet i Blekinge läns skärgård. Dnr. 11.122-870-83.
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 1986. Beslut om bildande av sälskyddsområde. Dnr. 11.122-1546-84.
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2015. Beslut om utvidgat strandskydd för Karlskrona kommuns kust och skärgård, Blekinge län, Dnr 511-2099-2014
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för de svenska arterna i habitatdirektivets bilaga 2. Dnr NV-01162-10.
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- HELCOM. 2007. Baltic Sea Action Plan, [www.helcom.fi](http://www.helcom.fi)
- VISS VattenInformationsSystem Sverige, [www.viss.lansstyrelsen.se](http://www.viss.lansstyrelsen.se) (uttag 2016-10-12).

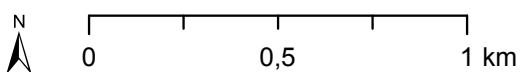
## Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta

# Natura 2000 - SE0410113 Isaks kläpp



© Länsstyrelsen Blekinge län © Lantmäteriet Geodatasamverkan



Kartskala 1:20 000